

GIDA ETİKETLEME VE TÜKETİCİLERİ BİLGİLENDİRMEYE YÖNELİK MEVZUAT DÜZENLEMELERİ

Türk Gıda Kodeksi (TGK) Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinde 6 Nisan 2024 tarihinde yapılan ve gıda işletmecilerinin 31.12.2026 tarihine kadar uyması gereken önemli değişiklikler

- **Temel görüş alanı tanımına**, “markanın en büyük yazıldığı alan” ifadesi eklenerek tanım daha anlaşılır hale getirilmiştir.
- **Gıdanın adı ve net miktarının**, temel görüş alanında yer alması zorunlu hale getirilmiştir.
- **Alkol, şeker veya tatlandırıcı içeren ürünlerde**, bu bilgilerin diğer bilgilerden açıkça ayırt edilecek şekilde yazılması zorunlu kılınmıştır.
- **Gıda bileşeni yerine aroma verici kullanılan ürünlerde**, gerçek gıda görselinin kullanılması yasaklanmış ve yalnızca temsili görselle birlikte, görselin olduğu her yerde “aromalı” ifadesinin belirtilmesi zorunlu hale getirilmiştir.
- Birbiriyle karıştırılabilecek gıdaların adında ve etiketinde, özelliklerini taşımadığı başka bir gıdaya atıf yapan “... tadında”, “... lezzeti”, “... keyfi” vb. ifadelerin kullanımı yasaklanmıştır.
- **Gıda işletmecilerinin**, Yönetmelik kapsamında hazırlanan **kılavuzlarda** yer alan hükümlere de uyma zorunluluğu getirilmiştir.

26.11.2024 tarihinde yayımlanan ve gıda işletmecilerinin 31.12.2026 tarihine kadar uyması gereken TGK Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliği Kılavuzu güncellemeleri

- Üretiminde gıda bileşeni ile birlikte aynı tadı veren bir **aroma verici** kullanılması durumunda, **tat profili gıda bileşeni yerine aroma verici ile sağlanıyorsa**; gerçek gıda görseli kullanılmayacak ve gıdanın adında o bileşene ilişkin adı yer alamayacaktır. Ör; muz aroması ile tat profili oluşturulan bir gofretin etiketinde **gerçek muz görseli kullanılmayacak ve gıdanın adı “Muzlu Gofret” olamayacak, “Muz Aromalı Gofret” olabilecektir.**
- Zeytinyağı hariç diğer bitkisel yağlarda, zeytinyağını çağrıştıracak zeytin veya zeytin ağacı görseline ve zeytinyağı tadında/lezzetinde vb. ifadelere yer verilemeyecektir.
- Margarin” ve “süt yağlı margarin” etiketinde ürünün tereyağı olduğu algısı yaratacak şekilde “tereyağı keyfi”, “tereyağı tadında”, “tereyağı lezzeti”, “tereyağı aroması”, “krema aroması”, “krema tadında”, “süt aromalı” vb. ifadeler ve yayık, bakraç, süt, inek gibi görsellerin kullanımı yasaklanmıştır.
- Tereyağı aroması eklenmiş ayçiçek yağı etiketi üzerinde “tereyağı lezzeti” vb. ifadeler yazılamayacaktır.
- Kokolin ürünlerinde “**çikolata tadında**”, “**çikolata lezzeti**”, “**çikolata keyfi**” vb. ifadelerin kullanılması yasaklanmıştır.
- **Birden fazla bitkisel yağ ilave olarak zeytinyağı ve/veya tereyağı da içeren ürünlerde**, gıdanın adında sadece “tereyağı” ve/veya “zeytinyağı” ifadeleri kullanılarak tereyağı ve/veya zeytinyağı vurgusu yapılması yasaklanmıştır.
- **Vegan ve vejetaryen ürünlerin etiketlenmesine** ilişkin yeni kurallar belirlenmiştir.
- **Glutensiz veya glutenle ilgili beyanların**, gerekli şartların sağlanması halinde tüm gıda gruplarında yapılabilmesine izin verilmiştir.

- **Best, süper, kaliteli gibi üstünlük ifadelerinin** aynı firmanın aynı kategorideki kendi ürünleri arasında bir karşılaştırma olduğunu etiket üzerinde belirten açıklama yapılarak kullanılması zorunlu kılınmış; üretim kayıtlarıyla ispatlanmaması ve etiket üzerinde açıklama yapılmaması durumunda kullanılması yasaklanmıştır.
- **Yenilebilir buzlu ürünlerde**, tüketicide dondurma algısı oluşturacak ifadelerin kullanılması yasaklanmıştır.
- **Ürün markalarının**, tüketicide “köy ürünü” algısı oluşturacak şekilde kullanılması engellenmiştir.
- **Kanatlı hayvan ürünlerinde**, yetiştirme metoduna ilişkin çiftlik görseli, gezen tavuk görseli vb. görsellerin tüketiciyi yanıltıcı olacak şekilde kullanılması yasaklanmıştır.
- **Toplu tüketim yerlerinde sunulan gıdalarda**, tüketicinin tercihine etki edebilecek veya birbiri yerine kullanılabilen bileşenlerin gıda adıyla birlikte “yer fıstıklı baklava”, “eritme peynirli tost” gibi açıkça belirtilmesi zorunlu kılınmıştır.
- Yerli üretim ürünlerde ithal ürün algısı veya ithal ürünlerde yerli üretim ürün algısı oluşturabilecek **marka ve görsellerin** yanıltıcı şekilde kullanılması yasaklanmıştır.
- **Işınlanmış gıdaların etiketinde**, “ışınlanmıştır” ifadesi ve “Radura” sembolünün de **temel görüş alanında** yer alması zorunlu hale getirilmiştir.

13.03.2026 Tarihinde yayımlanan ve gıda işletmecilerinin 31.12.2026 ve toplu tüketim yerlerinin belirtilen tarihe kadar uyması gereken TGK Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliği Kılavuzu güncellemeleri

- Gıdaların, **çocukların gelişimini olumsuz etkileyebilecek veya şiddete özendirilecek silah, kafatası, beyin, dudak, göz gibi şekil, görsel ve ambalajlarla** piyasaya arz edilmesi yasaklanmıştır.
- **TGK Krema ve Kaymak Tebliği kapsamı dışında kalan ürünlerde**, “krema” ifadesinin kullanımına ilişkin yeni adlandırma kuralları belirlenmiş, Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerle aynı kullanım amacıyla üretilen ürünlerde “**kremsos**” ifadesinin kullanımına izin verilmiştir.
- **Bitki çaylarında**, tüketim öncesi hazırlanma yönteminin etiket üzerinde açıkça belirtilmesi zorunlu hale getirilmiştir.
- **Toplu tüketim yerlerinde sunulan gıdaların**, içerik bilgisi ve enerji (kalori) değerlerinin tüketicie sunulması zorunlu hale getirilmiştir.
 - Bu bilgilerin **menü, pano, broşür, dijital ekran veya karekod aracılığıyla** tüketicie sunulabileceği düzenlenmiştir.
 - Karekod kullanılan durumlarda **karekod kullanamayan tüketicilere bilginin ayrıca sağlanacağına dair bilgilendirme yapılması** zorunlu hale getirilmiştir.
 - **Ulusal zincir işletmelerin 01.07.2026’ya**, aynı ilde 3 ve üzeri şubesi olan işletmelerin **31.12.2026’ya** kadar uyum sağlaması gerekmektedir.
 - **Diğer toplu tüketim yerleri için içerik bildirimini 31.12.2026’ya**, enerji bildirimini ise **31.12.2027’ye** kadar zorunlu hale getirilmiştir.

Gıdaların etiketlerinde yer alan bilgilere ilişkin diğer yatay ve dikey mevzuatta yapılan bazı düzenlemeler

Etiketleme mevzuatı haricinde ilgili ürün tebliğlerinde de özel etiketleme kuralları belirlenmektedir. Bu sebeple gıda işletmecilerimizin ilgili ürün tebliğlerinde yapılan değişiklikleri de takip etmeleri önemlidir.

- İçeriğinde şekere ikame olarak meyve şurubu ve konsantresi ile bal pekmez vb. bileşenler bulunan ürünlerde “**şeker ilavesiz**” beyanının yapılması yasaklanmıştır. Böylece tüketicide ürünlerin şekerli olduğu veya ürüne dışarıdan şeker ilave edilmediği algısı oluşturularak yanıltılması engellenmiştir. (09.08.2024 tarihli **Beslenme Beyanları Kılavuzu**, 01.02.2026’da uyum süresi dolmuştur.)
- Tereyağı ve sadeyağ harici diğer katı yağların etiketinde, reklam, tanıtım ve sunumunda tereyağı ve sadeyağ algısı oluşturacak tüketicide yanıltıcı ifade ve görsellerin kullanılmasını yasaklanmıştır. (04.04.2025 tarihli **TGK Tereyağı ve Sadeyağ Tebliği**; 01.09.2025’da uyum süresi dolmuştur.)
- Süt kreması yerine benzer amaçlar için üretilen bitkisel yağlı ürünlerde “krema” ifadesinin kullanılması yasaklanmıştır. Sürülebilir kremanın ürün adının en az 3 mm yazılması zorunlu hale getirilmiştir. Krema ve kaymaklarda ürün adının temel görüş alanında yazılması zorunlu hale getirilmiştir. (23.08.2025 tarihli **TGK Krema ve Kaymak Tebliği**, 31.12.2025 tarihinde uyum süresi dolmuştur, bu tarihten önce piyasaya arz edilen ürünler etiketleme mevzuatı ile uyumlu olacak şekilde 31.12.2026 tarihine kadar piyasada bulunabilir)
- İsrarla mücadele kapsamında yumurtanın etiketinde yazan son tüketim tarihi ifadesi yerine tavsiye edilen tüketim tarihi yazılması zorunlu hale getirilmiştir. (18.07.2025 tarihli, **TGK Yumurta Tebliği**; 31.12.2025 tarihinde uyum süresi dolmuştur.)